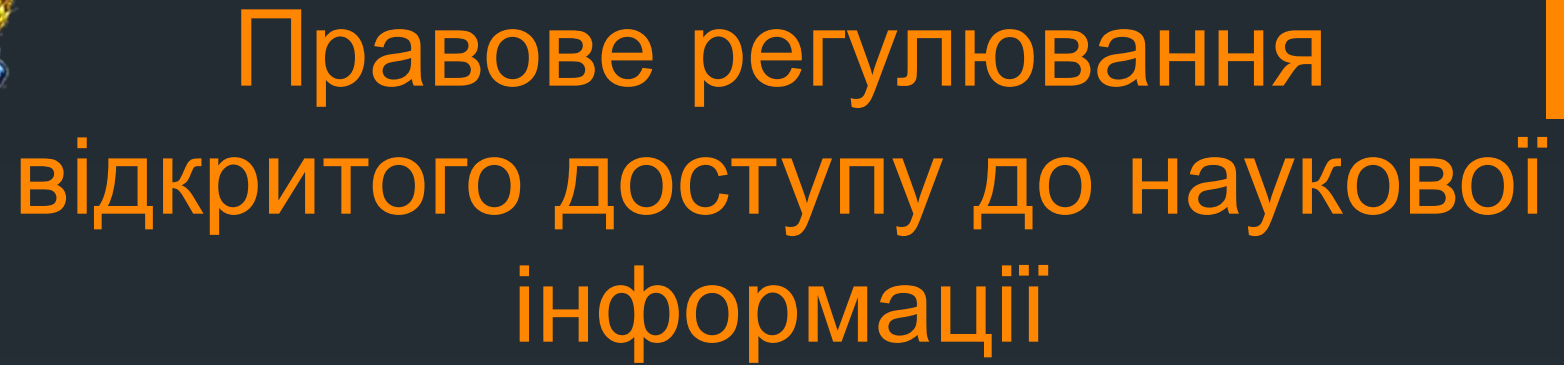
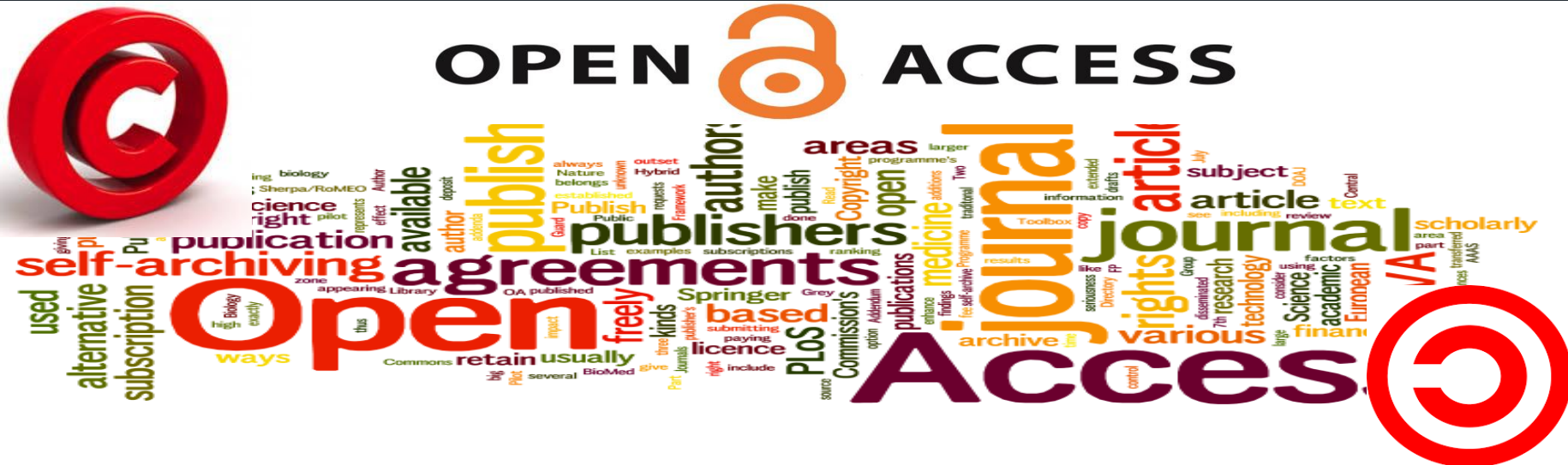




заст. директора з наукової роботи

Наукова бібліотека НУ “Одеська юридична академія”





Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю.



Будапештська ініціатива відкритого доступу (BOAI) —

громадська ініціатива щодо принципів відкритого доступу до наукової літератури, була оприлюднена для громадськості 14 лютого 2002.

Вона була прийнята на конференції, скликаній у Будапешті Інститутом відкритого суспільства 1-2 грудня 2001 року з метою сприяння руху відкритого доступу

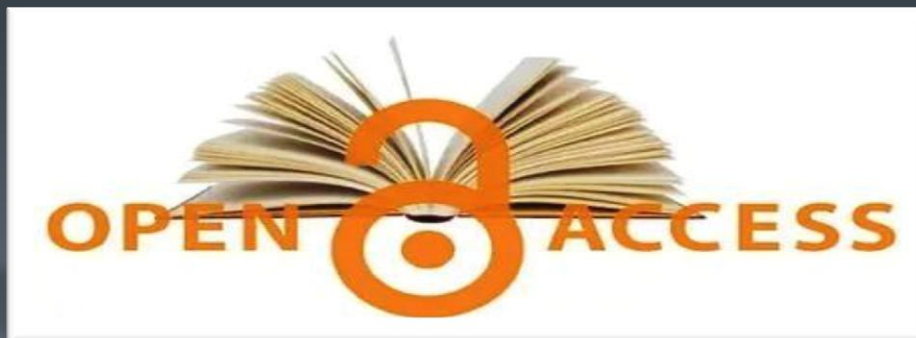


Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю



- **Будапештська ініціатива відкритого доступу** - «декларація принципів, ... стратегічна декларація та декларація зобов'язань»
- «Відкритий доступ» [до рецензованої наукової літератури] - це вільний доступ до такої літератури через публічний Інтернет, і право кожного користувача читати, завантажувати, копіювати, поширювати, роздруковувати, шукати або робити посилання на повнотекстові статті, проводити пошук роботами-індексаторами, вводити їх як дані в програмне забезпечення або використовувати для інших законних цілей за відсутності фінансових, правових і технічних перешкод, за винятком тих, які регулюють доступ до власне Інтернету.
- Єдиним обмеженням на відтворення і поширення і єдиною умовою копірайта в цій галузі має бути право автора контролювати цілісність своєї роботи і обов'язкові посилання на його ім'я при використанні роботи і її цитуванні.





Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю



Bethesda Statement on OA

- The author(s) and copyright holder(s) grant(s) to all users a free, irrevocable, worldwide, perpetual right of access to, and a license to copy, use, distribute, transmit and display the work publicly and to make and distribute derivative works, in any digital medium for any responsible purpose, subject to proper attribution of authorship, as well as the right to make small numbers of printed copies for their personal use.
- A complete version of the work and all supplemental materials, including a copy of the permission as stated above, in a suitable standard electronic format is deposited immediately upon initial publication in at least one online repository that is supported by an academic institution, scholarly society, government agency, or other well-established organization that seeks to enable open access, unrestricted distribution, interoperability, and long-term archiving

- Бетесдська заява про відкритий доступ до публікацій від 11 квітня 2003 року розроблена під час одноденної зустрічі представників фінансових установ, наукових співтовариств, видавництв, бібліотекарів, дослідницьких організацій і окремих вчених у штаб-квартирі Медичного інституту Говарда Хьюза в Чеві-Чейз (шт. Меріленд, США)



Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю



- Викладачі та дослідники закликаються до публікації своїх робіт відповідно до принципів політики відкритого доступу.
- Автори заяви розуміють ризики зниження рентабельності видавничого бізнесу і ризики збільшення витрат авторів при переході до політики відкритого доступу, в зв'язку з чим висловлюють готовність надавати необхідну фінансову підтримку.
- Заявою декларується принцип, згідно з яким первинною цінністю є зміст самої роботи, а не авторитетність видання в якому вона опублікована.
- Депонування публікацій розглядатися як доказ служіння суспільству, і враховується у просуванні по службі і виділення фінансування.
- Наголошується на необхідності розробки механізму переходу видань до політики відкритого доступу, і надання даних механізмів всім зацікавленим особам.
- Пропонується введення позначення прийняття журналом (виданням) політики відкритого доступу в бібліотечних каталогах і значущих наукометричних базах даних тощо



Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю



Берлінська декларація про відкритий доступ до наукових та гуманітарних знань (*Berlin Declaration on Open Access to Knowledge in the Sciences and Humanities*) — один із основних документів у царині відкритого доступу, підписана 20-22 жовтня 2003 року на конференції з Відкритого доступу у Берліні, організованій Товариством імені Макса Планка



Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю



- Підтримка дослідників і стипендіатів у прагненні до публікації своїх праць у відкритому доступі.
- Просування ідей відкритого доступу до інформації, як у науковому середовищі, так і серед представників організацій що займаються збереженням культурної спадщини.
- Розробка засобів і способів оцінки публікацій відкритого доступу та онлайн-журналів, з метою збереження стандартів якості наукових робіт.
- Підтримка та визнання публікацій, які знаходяться у відкритому доступі у процесі оцінки наукових досягнень.
- Підтримка у досягненні суспільного визнання інфраструктурних проектів у сфері відкритого доступу, таких як розробка програмного забезпечення, відкрита публікація документів і складання метаданих.
- Сприяння вдосконаленню юридичних і фінансових аспектів політики відкритого доступу з метою створення необхідних умов для ефективної роботи



Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації Іванійчук Т. Ю



Дослідження економічної та технічної еволюції ринку
наукових публікацій в Європі

COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE
EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL AND THE
EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE on
scientific information in the digital age: access, dissemination
and preservation



Brussels, 14.2.2007

COM(2007) 56 final



Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю



- **Політика Європейських дослідницьких рад** щодо доступу та збереження наукової інформації була оголошена у 2012 році.
- Вимагається, щоб статті, монографії та пов'язані з ними дані, отримані за рахунок державного фінансування були надані у вільний доступ протягом шести місяців після публікації

COMMISSION RECOMMENDATION of 17 July 2012
on access to and preservation of scientific information





Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю



Пілотна програма Open Access діяла у рамках **7-ої Рамкової програми ЄС з досліджень та інновацій (2007-2013 рр.)**.

Це стосується досліджень у таких сферах:

- Енергія
- Навколишнє середовище (включаючи зміну клімату)
- Здоров'я
- Інформаційні та комунікаційні технології (когнітивні системи, взаємодія, робототехніка)
- Дослідницькі інфраструктури (електронна інфраструктура)
- Наука в суспільстві
- Соціально-економічні науки та гуманітарні науки

Вимагається, щоб остаточно опублікована стаття або прийнятий рукопис були депоновані в інституційному репозиторії Університету з ембарго не більше шести місяців для наук або 12 місяців для гуманітарних та соціальних наук. Витрати можуть стягуватися з гранту.





Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю



- Всі рецензовані статті **Horizon 2020 (8-ої Рамкової програми ЄС з досліджень та інновацій 2014-2020)** охоплюються вимогами до Open Access у режимі заохочення
- Політика вимагає, щоб або стаття, або прийнятий рукопис, зберігалися у репозиторії не пізніше публікації. Максимальний ембарго - 6 місяців для наук; 12 місяців для мистецтв, гуманітарних та суспільних наук. Обмін даними заохочується, але немає зобов'язань, за винятком проектів, охоплених пілотним проектом **Open Data Research**).

H O R I Z O N 2 0 2 0



Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю



Керівні принципи до правил про відкритий доступ до наукових публікацій і відкритий доступ до дослідження даних у «Горизонт 2020» від 21 марта 2017 року



H2020 Programme Guidelines
to the Rules on Open Access
to Scientific Publications and
Open Access to Research Data
in Horizon 2020

- http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/hi/oa_pilot/h2020-hi-oa-pilot-guide_en.pdf



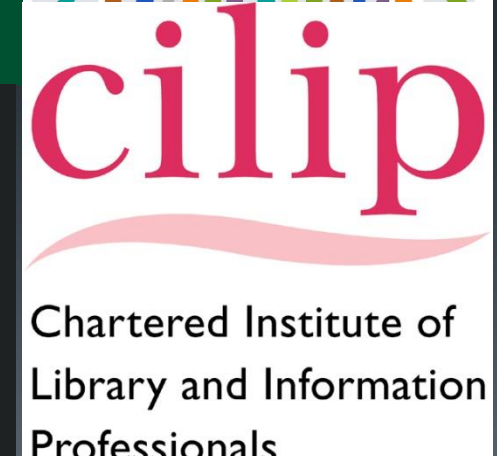
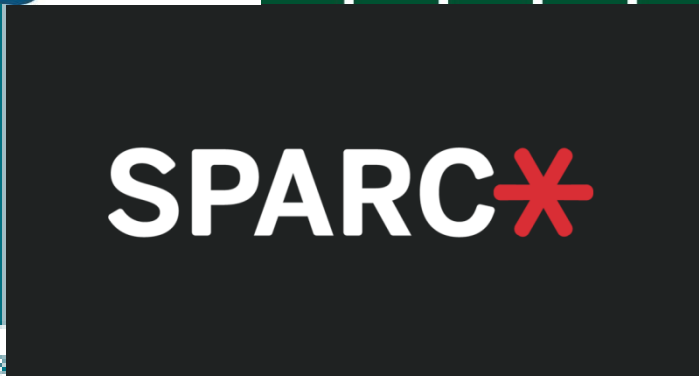
Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю



Ідею відкритого доступу підтримали провідні міжнародні асоціації науковців, видавців, бібліотекарів, такі як

- SLA,
- IFLA,
- CILIP,
- SPARC,
- LIBER,
- eIFL та ін.





Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю



ВОІВ приймає політику відкритого доступу щодо своїх публікацій

- Женева, 16-11-2016
- PR / 2016/801
- У руслі взятого на себе зобов'язання з розповсюдження знань і обміна інформацією Всесвітня організація інтелектуальної власності сьогодні заявила, що впроваджує нову політику відкритого доступу, призначену забезпечити максимально широкий публічний доступ до своїх публікацій.





Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю



Асоціація європейських університетів у

2008 році теж підтримала ідею відкритого доступу для сучасних університетів і дала їм такі рекомендації:

- Університети повинні розвивати інституційну політику та стратегію щодо контролю за якістю результатів досліджень (в т. ч. через статті) для ширшого їх розповсюдження, максимізації їх бачення, доступності та наукового впливу.
- Для досягнення цього найкращим є створення інституційного репозитарію (IP) чи участь у спільному (міжуніверситетському) репозитарії...
- IP мають враховувати кращий світовий досвід (рекомендації DRIVER та подібних проектів), бути сумісні з OAIPMH протоколами, бути інтероперабельними.
- Університети повинні включати питання захисту авторських прав до своєї системи управління (Intellectual property rights (IPR) management). Обов'язок університету — інформувати дослідників про прозору та зрозумілу систему копірайтів..
- .тощо





Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю



У грудні 2005 року Верховна Рада України ухвалила постанову **«Про Рекомендації парламентських слухань з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні»**, у якій відкритий доступ названий одним із пріоритетів розвитку інформаційного суспільства в Україні, і яка передбачає «забезпечення відкритого безкоштовного Інтернет-доступу до... ресурсів, створених за рахунок коштів Державного бюджету України»





Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю



Наказ від 07.07.2008 No 436/311 «**Про затвердження Порядку передавання електронних копій друкованих наукових фахових видань на зберігання до Національної бібліотеки імені В.І. Вернадського**», з метою забезпечення збереження видань та їх надання в загальний доступ в режимі on-line (Інтернет)





Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю



Про затвердження Порядку формування Переліку наукових фахових видань України

Наказ МОНмолодьспорт України, Порядок від 17.10.2012 № 1111

- **2.8** безоплатне розміщення електронної копії наукового фахового видання на сайті Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського НАН України у розділі «Наукова періодика України» (для періодичних друкованих наукових фахових видань) та надсилання до одержувачів обов'язкового безоплатного примірника малотиражних видань (до 100 примірників) відповідно до додатка 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2002 року № 608 «Про порядок доставляння обов'язкових примірників документів» (для електронних наукових фахових видань);





Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю



У червні 2012 р. учасниками 19-ї Міжнародної конференції «Бібліотеки та інформаційні ресурси в сучасному світі науки, культури, освіти і бізнесу» - «Крим-2012» проголошена Кримська Декларація Відкритого доступу.





Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю



Проект "Електронна бібліотека України: Створення центрів знань в університетах України»,

який розпочато в січні 2009 року за підтримки USAID (теж передбачає створення відкритих електронних архівів та журналів відкритого доступу в університетах України).



ЕЛЕКТРОННА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ELIBUKR
ELECTRONIC LIBRARY OF UKRAINE



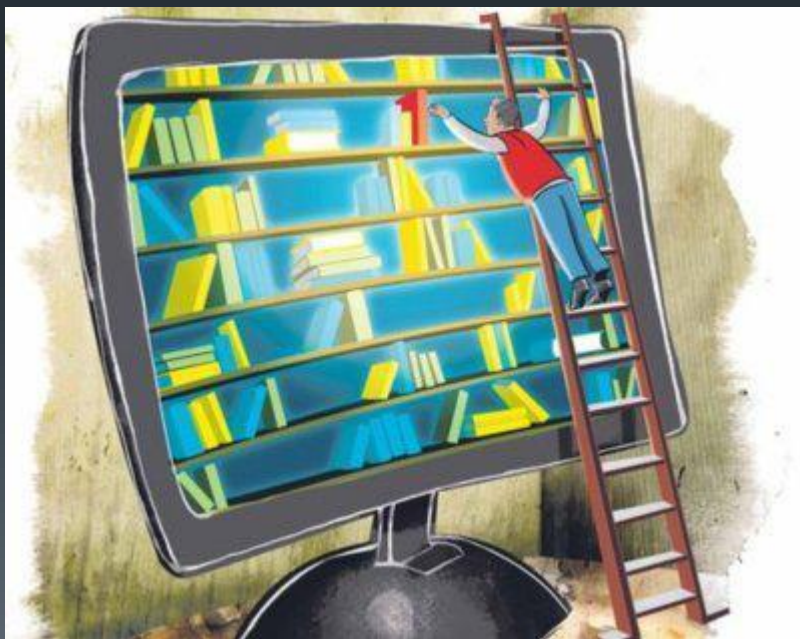
Правове регулювання вільного доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю



Про оприлюднення дисертацій та відгуків офіційних опонентів

МОН України; Наказ від 14.07.2015
№ 758



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

14.07.2015 № 758

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
22 липня 2015 р.
за № 885/27330

Про оприлюднення дисертацій та відгуків офіційних опонентів

Відповідно до частини п'ятої статті 6 Закону України «Про вищу освіту» та з метою ознайомлення наукової громадськості з добром здобувачів наукових ступенів та відгуками офіційних опонентів, призначених для розгляду дисертацій в установленому законодавством порядку, **НАКАЗУЮ:**

1. Установити, що:

1) на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу (наукової установи), спеціалізована вчена рада якого прийняла дисертацію (опубліковану монографію) до захисту, у розділі, в якому міститься інформація про роботу ради, розміщуються в режимі читання:

примірник дисертації в електронному вигляді, крім дисертації, що містить державну таємницю або інформацію для службового користування, не пізніше ніж за 10 календарних днів до дати захисту дисертації, зазначеної в авторефераті дисертації, а у разі підготовки дисертації у вигляді опублікованої монографії - автореферат дисертації в електронному вигляді;

відгуки офіційних опонентів в електронному вигляді, крім відгуків на дисертацію, що містить державну таємницю або інформацію для службового користування, не пізніше ніж за 10 календарних днів до дати захисту дисертації, зазначеної в авторефераті дисертації;

автореферат дисертації крім автореферату дисертації, що містить державну таємницю або інформацію для службового користування, не пізніше ніж за 30 календарних днів до дати захисту дисертації, зазначеної в авторефераті дисертації;

2) розміщені відповідно до підпункту 1 пункту 1 цього наказу матеріали зберігаються у відкритому доступі на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу (наукової установи) протягом трьох місяців з дати видачі диплома доктора філософії або доктора наук.

2. Забезпечення дотримання вимог, передбачених пунктом 1 цього наказу, покладається на голів спеціалізованих вчених рад.

3. Департаменту атестації кадрів вищої кваліфікації (Криштоф С.Д.) забезпечити державну реєстрацію цього наказу в Міністерстві юстиції України в установленому законодавством порядку.

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

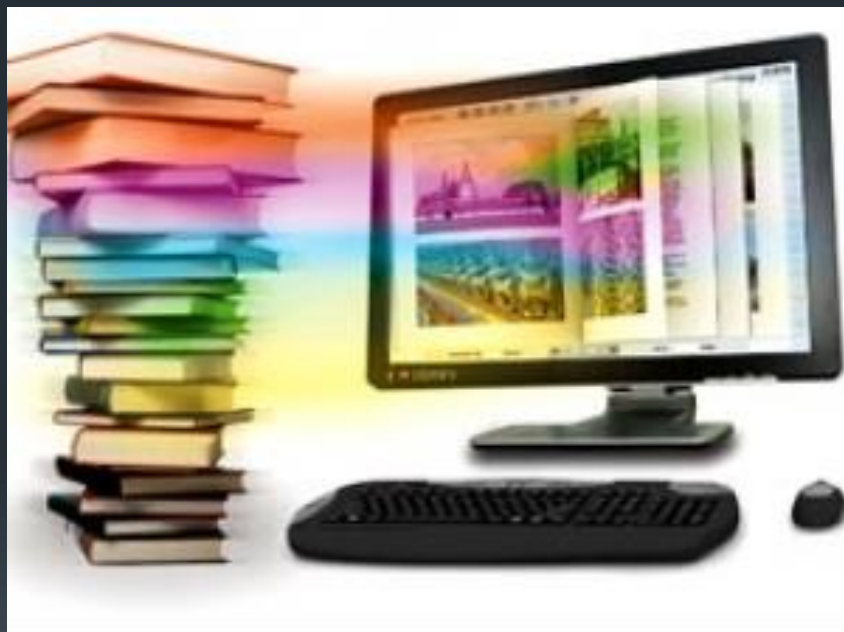
5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Гевка А.Є.

Міністр

С. Київ



Правове регулювання вільного доступу до наукової інформації Іванійчук Т. Ю.



КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 22 липня 2016 р. № 504-р

Київ

**Про створення Національного
репозитарію академічних
текстів**



Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації



- Проект Асоціації наукових бібліотек (ARL), Канадської асоціації наукових бібліотек (CARL), Асоціації європейських наукових бібліотек (LIBER) та COAR щодо компетенцій бібліотекарів на підтримку Е-досліджень і наукових комунікацій

The screenshot shows the COAR (International Association of Agricultural Librarians and Documentalists) website. The header includes the COAR logo, the tagline 'Towards a global knowledge commons', and navigation links for 'Log In', 'English', and a search bar. Below the header, there's a 'Related Activities' section with tabs for 'Activities', 'Community', 'News & Publications', and 'About'. The main content area is titled 'Librarians' Competencies for E-Research and Scholarly Communication'. It features a sidebar with a list of activities: 'Advocacy & Leadership', 'Repository Interoperability', 'Support & Training' (which is expanded to show 'Librarians' Competencies for E-Research and Scholarly Communication'), 'Resources', 'Repository Content', and 'Discussion Topics and Trends'. The main text describes the aim of the task force to produce competency profiles for library professionals. It also mentions the publication of several profiles in June 2016 and the importance of adopting new skills and competency profiles for libraries in the digital transformation era.



Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю



Об'єднана цільова група з компетентностей бібліотекарів на підтримку електронних досліджень і наукових комунікацій
Червень 2016

Профіль компетентностей бібліотекарів з наукової комунікації та відкритого доступу

Автори: Паскаль Каларко (Pascal Calarco), Кетлін Ширер (Kathleen Shearer), Бірджит Шмідт (Birgit Schmidt), Домінік Тейт (Dominic Tate)
За участі членів цільової групи

Переклад українською: Тетяна Жесткова (Tetiana Zhestkova), Оксана Бруй (Oksana Bruj), Науково-технічна бібліотека Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»

Визначення

Асоціація наукових бібліотек (Association of Research libraries) визначає наукову комунікацію як "систему, за допомогою якої створюються наукові дослідження та інші наукові праці, оцінюється їх якість, вони поширюються в наукових колах та зберігаються для використання в майбутньому. Система включає в себе як формальні засоби комунікації, такі як публікації в рецензованих журналах, так і

Об'єднана цільова група з компетентностей бібліотекарів на підтримку електронних досліджень і наукових комунікацій
Червень 2016

Профіль компетентностей бібліотекарів в управлінні даними досліджень

Автори: Бірджит Шмідт (Birgit Schmidt), Кетлін Ширер (Kathleen Shearer)
За участі членів цільової групи

Переклад українською: Євгенія Порцева (Yevgeniya Portseva), Тетяна Колесникова (Tetyana Kolesnyukova), Науково-технічна бібліотека Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна

Визначення

Управління даними досліджень (RDM – Research data management) включає в себе сервіси, інструменти та інфраструктуру, які підтримують керування даними досліджень протягом життєвого циклу проекту. Різні аспекти RDM часто розподілені між різними службами підтримки та науковими відділами (наприклад, науково-дослідний відділ, служба IT, бібліотека). Опитування дослідників показало, що дослідники потребують підтримки в багатьох галузях протягом всього періоду



Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю



Attribution
CC BY



Attribution-ShareAlike
CC BY-SA



Attribution-NonCommercial
CC BY-NC



Attribution-NoDerivatives
CC BY-ND



Attribution-NonCommercial-ShareAlike
CC BY-NC-SA



Attribution-NonCommercial-NoDerivatives
CC BY-NC-ND



Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю



- Політика у галузі ІВ для університетів і науково-дослідних інститутів ВОІВ
- Університети / ДНДІ потребують ретельно опрацьованої політики у сфері інтелектуальної власності (ІВ), що пов'язано з необхідністю перетворення відкриттів, зроблених в лабораторіях, в ринковий товар.
- ВНЗ і ДНДІ потребують обґрунтованої політики у галузі ІВ для вирішення питань, що стосуються прав власності на академічні матеріали і розпорядження ними, доступу до навчальної інформації та використання матеріалів третіх сторін.



Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю



Database of IP policies

Search IP policies, manuals and model agreements from universities and research institutions worldwide. If you would like to request that examples of your policies, manuals or agreements are added to the database, please [contact us](#).

Type of institution

*** Any ***

- Public Research Institution
- Public Research Support Agency
- Public University
- Private Research Institution
- Private University

Focus

*** Any ***

- Collaboration
- Commercialization
- Confidentiality
- Conflict of Interest
- Contract Research

Accompanying documents

*** Any ***

- Guidelines and other resources
- IP policy
- Template forms and agreements

Country / Territory

*** Any ***

- Argentina
- Australia
- Belgium
- Botswana
- Denmark

Language

*** Any ***

- Arabic
- Catalan
- Croatian
- Czech
- Danish

Search

На сайті VOIV забезпечено доступ до Бази даних з політики у галузі ІВ, в якій можна здійснити пошук політичних стратегій, навчальних посібників і типових угод у галузі ІВ, що належать університетам і науково-дослідним інститутам різних країн



Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю



Актуальним є розроблення політики інтелектуальної власності в НУ «ОЮА» з урахуванням політики відкритого доступу



Правове регулювання відкритого доступу до наукової інформації

Іванійчук Т. Ю

Дякую за увагу!

